Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 353/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen hoitohenkilökunnan ja omaishoitajien koronarokotussuojasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Kaisa Juuson /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 353/2022 vp:

> Onko sosiaali- ja terveysministeriö tietoinen siitä, että samaan aikaan, kun hoitohenkilökunnalta edellytetään potilaiden suojaamiseksi covid-19-taudilta täyttä rokotussuojaa, omaishoitajat eivät saa halutessaan neljättä rokoteannosta, mikäli he eivät itse kuulu vakavan covid-19-taudin riskiryhmään,
>
> noudattaako hallitus THL:n asiantuntija-arvioita covid-19-taudin leviämisen ehkäisemiseksi edellytettävissä toimenpiteissä, toteuttaako se ainoastaan asiantuntija-arvioiden perusteella tehokkaiksi arvioituja toimenpiteitä ja kumoaako se sellaiset toimenpiteet, jotka eivät ole enää arvioitavissa tehokkaiksi ja joiden voimassaolon jatkaminen ei siten enää ole perusteltavissa,
>
> pitääkö hallitus loogisena sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnalta edellytetään täyttä rokotesuojaa potilaiden suojaamiseksi, jos samaan aikaan omaishoitajille ei tarjota neljättä rokoteannosta silloinkaan, kun omaishoitaja sitä itse haluaisi ja hoidettava kuuluu vakavan covid-19-taudin riskiryhmään,
>
> aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin, joilla varmistetaan neljännen rokoteannoksen saaminen riskiryhmään kuuluvaa henkilöä hoitaville omaishoitajille,
>
> pitääkö hallitus tarpeellisena tartuntatautilain väliaikaisen 48 a §:n voimassaoloa vuoden loppuun asti, jos terveydenhuollon kantokyky ja potilasturvallisuus ovat hoitajien vähäisen määrän takia uhattuina, mutta samaan aikaan tartunnat leviävät laajalti myös rokotetun väestön keskuudessa, ja jos pitää, millaiseen ja minkä tahon laatimaan asiantuntija-arvioon tämä perustuu ja
>
> aikooko hallitus tuoda eduskunnalle vielä ennen kesälomia terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi esityksen, jolla tartuntatautilain väliaikainen 48 a § kumotaan tarpeettomana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronaviruspandemian jatkuminen edellyttää uusiin epidemia-aaltoihin varautumista ja väestön rokotesuojan ylläpitämistä erityisesti riskiryhmien parissa. Suomen koronaviruspandemian hillintää ohjaa valtioneuvoston hybridistrategia, jonka nojalla sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut toimintasuunnitelman tukemaan strategian toimeenpanoa. Ministeriö on kesäkuussa 2022 päivittänyt hybridistrategiaa täydentävän kansallisen covid-19-testaus- ja jäljitysstrategian sekä Suomen covid-19-rokotusstrategian. Ministeriö on ohjeistanut kuntia ja kuntayhtymiä varautumaan mahdolliseen seuraavaan covid-19-epidemia-aaltoon. Ministeriö on lisäksi laatinut luonnoksen hallituksen esityksestä tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta, mikä on lausuntokierroksella 24.7.2022 saakka. Esityksen tavoitteena on ottaa uudelleen käyttöön tartuntatautilain covid-19-tautia koskevia toimivaltuuksia, mikäli covid-19-epidemian torjunta sitä syksyn 2022 aikana edellyttää.

Tartuntatautilain 44 §:n mukaisesti Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ohjaa kansallisen rokotusohjelman ja muiden yleisten rokotusten toimeenpanoa, seuraa niiden toteutumista ja vaikutuksia sekä tekee tutkimustyötä ja ehdotuksia kansallisen rokotusohjelman kehittämiseksi. THL ja sen asettama Kansallinen rokotusasiantuntijaryhmä seuraavat covid-19-rokotteiden tehosta ja vaikuttavuudesta eri väestöryhmissä kertyvää kansallista ja kansainvälistä seuranta- ja tutkimustietoa. THL on antanut suosituksia koskien esimerkiksi neljänsien koronarokoteannosten kohderyhmiä sekä tartuntatautilain väliaikaisessa 48 a §:ssä tarkoitettua suojaa covid-19-tautia vastaan. Toistaiseksi THL ei suosittele neljättä koronarokoteannosta erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa työskenteleville vaan ainoastaan väestöryhmille, joilla on vakavan covid-19-taudin riski.

Tartuntatautilain 48 a § koskee sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa suoritettavia tehtäviä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:ssä, yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 3 §:n 1 kohdassa, terveydenhuoltolaissa (1326/2010) sekä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) 2 §:ssä määriteltyjä palveluja. Omaishoito on harkinnanvarainen sosiaalipalvelu, jossa omaishoitaja ei ole työsuhteessa kuntaan ja jota kunta järjestää sitä varten varaamiensa määrärahojen rajoissa.

Suomen covid-19-rokotusstrategian mukaan sote-henkilöstöä halutaan erityisesti suojella vakavilta infektioilta. Heidän oikea-aikaista tehosterokottamistaan puoltaa myös se, että heidän lievät ja oireettomatkin infektionsa voivat aiheuttaa tartuntavaaran heidän hoitamilleen vakavan koronavirustaudin riskipotilaille. Lievistäkin koronainfektioista johtuvat henkilökunnan poissaolot voivat olla myös merkittäviä terveydenhuollon kantokyvyn kannalta. Rokotteen suojateho vakavaa koronavirustautia vastaan säilyy valtaosalla väestöstä hyvänä ainakin kuuden kuukauden ajan, ja mahdollisesti pidempäänkin. Suojateho koronatartuntaa vastaan hiipuu kuitenkin merkitsevästi nopeammin kuin suoja vakavaa tautia vastaan.

Tartuntatautilain 48 a § on voimassa väliaikaisesti 31.12.2022 saakka. Sosiaali- ja terveysministeriö arvioi säätelyn välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta ja ryhtyy tarvittaessa toimiin säätelyn muuttamiseksi tai esimerkiksi voimassaolon jatkamiseksi tai päättämiseksi.

Helsingissä 19.7.2022

Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén